

Hujambo rafiki (hallo vriend)

Haha, je moet die mannen ook niet te serieus nemen, je moet ze gewoon laten denken dat je voor hun uitstraling valt en ondertussen flirt je met de jonge mannen en dat noemen wij dan weer risicospreiding.

DRIESJE

Wat hebben jullie soms toch een vreemd beeld van ons. Wat denken jullie wel als wij een uurtje met elkaar zitten te vlooiën? "Ach, zie ze eens zitten, lekker vlooiën vangen, het is duidelijk dat ze niets anders te doen hebben, ik zou willen dat ik een aapje was!"

Nee Muzungu, dat is keihard werken.

Jullie vergaderen, wij vlooiën! En ik heb het al vaker verteld, dankzij jullie onoplettendheid denkt iedereen dat we beestjes bij elkaar wegvangen, maar wij hebben in tegenstelling tot jullie geen luizen in onze pels.

Kijk vanochtend heb ik de mannen weer een uurtje zitten vlooiën en nu weet ik zeker dat zij hun verantwoordelijkheid nemen. Ze beschermen mijn mijn kids, zorgen dat de vruchtenbomen bewaakt worden en dat er geen vreemdelingen bij onze termietenheuvels komen. En zij weten dat ik goed voor de kinderen zorg, ik ze help bij het oplossen van conflicten en ze denken ook nog eens dat ik ze eeuwig trouw ben. Haha, je moet die mannen ook niet te serieus nemen, je moet ze gewoon laten denken dat je voor hun uitstraling valt en ondertussen flirt je met de jonge mannen en dat noemen wij dan weer risicospreiding. Maar daar wou ik het niet over hebben.

Het belangrijkste is dat iedereen doet wat van hem wordt verwacht. En daar vlooi je een beetje voor, je deelt af en toe een vruchtje en als het uitkomt, laat je even je zwellen zien, belasting betalen noemen jullie dat volgens mij.

Kijk bij ons werkt dat, maar bij jullie begint dan weer het gezeur. Dan beginnen alfa-mannen te roepen dat zij niet van de vruchtenbomen en de termietenheuvels zijn en dat dit niet tot hun takenpakket behoort. Of dat verdedigen van mijn mooie lijfje beter uit-

besteed kan worden aan de mannen van de groep hier verderop, tja die willen wel.

Eigenlijk is het simpel: je doet het met elkaar. De een kan dit iets beter, de ander dat. Ik weet natuurlijk wat mijn sterke punt is en daarmee verleid ik de alfa-mannen, zodat zij optimaal hun taken vervullen en uiteindelijk is iedereen tevreden. Als jullie dat ook zouden overnemen wordt het een stuk makkelijker.

Maar in plaats van even iets te doen, beginnen jullie met elkaar te discussiëren: over wie wat moet doen en wie dat het allerbeste kan; en wiens verantwoordelijkheid het dan weer is en hoe dat dan weer kan in ruil voor de minste noten. Als wij dat zouden doen waren we kaal, omdat we de hele dag alleen maar zaten te vlooiën dan zouden de vruchten bedorven van de bomen vallen, de termieten uitgevloog zijn en hadden de mannen van de overkant mij allang meegenomen.

Mooi zo'n discussie: wie doet nu wat en waarvoor? Misschien is het allemaal helemaal niet zo moeilijk. Als iedere Muzungu de tijd die hij wil discussiëren nu even zelf iets doet en zijn verantwoordelijkheid neemt, dan kunnen jullie een heleboel alfa-mannen naar het oerwoud sturen om mij even lekker te vlooiën. **d**

Kwaheri sasa (Tot ziens of tot de volgende keer)
Driesje*

De Driessen Foundation is donateur van het Jane Goodall Instituut. Wij hebben een aap geadopteerd en iedere editie van het magazine geeft deze chimpansee, die we Driesje hebben gedoopt, haar visie op de verschillende thema's.

Meer over dit goede doel en de andere initiatieven van de Driessen Foundation leest u op www.driessen.nl.

Hujambo rafiki (hallo vriend)

Jullie zijn de enige wezens die voortdurend veranderingen bedenken waar jezelf van schrikt en van in paniek raakt. Er is geen enkele apensoort die zoveel invloed heeft op zijn eigen omgeving als jullie kale apen.

DRIESJE

De zon komt op, de zon gaat onder, de zon komt op en zo gaat het elke dag verder. Soms is het hier oerbosssai. Uit verveling ga ik dan maar de jonge kerels een beetje uitdagen: met mijn wulps achterste langs hun neus paraderen. Maar ja, ook dat gaat vervelen, want die leuke jonge mannen worden volwassen kerels met kapsones en dan worden ze weer saai.

Kijk Muzungu eigenlijk verschillen we niet zoveel van elkaar, nou ja ik ben natuurlijk knapper en heb het allemaal beter begrepen: ik kan namelijk slapen wanneer ik wil, vrijen met wie ik wil, eten wat ik wil, niemand die over diëten zeurt en de kinderen gaan mijn boom uit als ik dat wil. Maar aan één ding hebben we allebei een hekel: verveling. Als we niets te doen hebben en er gebeurt niets worden we onrustig, gaan we foute dingen doen en voordat we het weten vlooiën we onszelf kaal.

Maar wat het gekker maakt is, dat als er dan eindelijk iets verandert en er een uitdaging komt, we in paniek raken. Dan willen we weer dat alles bij het oude was gebleven. En van de stress weten we niet meer wat we moeten doen. Natuurlijk is er dan wel weer een verschil, ik open mijn kringspier en gooi alles eruit en jullie beginnen te knijpen totdat je darmklachten krijgt. Ik slinger even gillend door de boom en jullie zitten nachtenlang te hyperventileren. Maar we hopen allebei dat het overgaat en dat als morgen de zon weer opkomt alles weer was als voorheen.

Wat ik nu niet kan begrijpen Muzungu: waarom jullie zelf veranderingen bedenken. Kijk, ik ga niet bedenken om voor de afwisseling een luipaard in de groep te gooien, die komt vanzelf voorbij. Gillende toeristen tijdens mijn middagdutje heb ik ook niet zelf besteld. Mijn bos reorganiseren, dat doen jullie wel voor ons en onze concurrenten van de vallei hiernaast bepalen zelf wanneer ze komen buurten om rotzooi te trappen.

Maar jullie kappen je eigen bomen, wisselen de alfamannen met de seizoenen, bouwen je eigen luipaard en omarmen je concurrent om vervolgens met darmkrampen in een zakje te gaan blazen. Jullie zijn de enige wezens die voortdurend veranderingen bedenken waar jezelf van schrikt en van in paniek raakt. Er is geen enkele apensoort die zoveel invloed heeft op zijn eigen omgeving als jullie kale apen. Als je zo'n hekel aan veranderingen hebt, waarom doe je het dan? Omdat de aap naast je het doet, omdat je bang bent voor de verveling of omdat je bang bent je plek op de rots te verliezen? Verander lekker, maar maak je ook niet zo druk.

Eh, als je de volgende keer geen zin hebt in een verandering, dan heb ik een tip voor je: raak lekker in paniek, laat alles onder je uitlopen, ga gillend in de lampen hangen en dan heb je vervolgens heel veel tijd om je lekker te vervelen. **d**

Hakuna Matata!
Driesje*

* Swahili: Geen zorgen / wind je niet op

De Driessen Foundation is donateur van het Jane Goodall Instituut. Wij hebben een aap geadopteerd en iedere editie van het magazine geeft deze chimpansee, die we Driesje hebben gedoopt, haar visie op de verschillende thema's.

Meer over dit goede doel en de andere initiatieven van de Driessen Foundation leest u op www.driessen.nl.

Hujambo, (Hallo)

Column Driesje*

Hoeveel ik weeg, hoe oud ik ben, hoeveel kinderen ik heb, hoeveel ik eet, hoe lang mijn haren zijn, hoelang ik slaap, hoelang en vaak ik zwanger ben, hoe vaak ik ziek ben en natuurlijk hoelang dan, hoe vaak ik vlooi, hoe vaak anderen mij vlooiën en hoeveel vlooiën ik dan wel niet heb. Dat willen jullie allemaal weten en natuurlijk nog veel meer. Ik hoor het de muzungu's hier in het bos zo vaak aan de gidsen vragen. Lekker belangrijk allemaal!

Waar jullie je allemaal niet mee bezig houden, jullie willen te veel onbelangrijke dingen weten. Wat maakt het uit hoeveel je eet, het is belangrijk dat het lekker is. Waarom zou ik willen weten hoelang ik slaap, als het maar een lekkere, rustige nacht was. Waarom zou ik willen weten hoelang ik zwanger ben, die van mij zijn er altijd uitgekomen, er is er nog nooit eentje terug gekropen om nog een maandje te profiteren van ma. Wat maakt het uit hoe vaak ik mijn darmen leeg, als het maar niet in mijn eigen nest is.

Weet je muzungu, jullie luisteren teveel naar jullie kop en te weinig naar jullie maag. De belangrijkste informatie komt uit het onderste deel van je lichaam en niet uit het bovenste. Als je me niet gelooft, probeer het maar eens uit: je kop kun je gerust een paar dagen negeren, maar het wordt een puinhoop als je dat doet met alles wat daaronder zit. Vertrouw op je gevoel, je hoeft niet alles te weten. Ook al weet je dingen niet zeker: vanavond bouw je gewoon weer een nest en morgen moet je er weer uit.

Natuurlijk zijn er dingen belangrijk: de rijpste bessen en lekkerste termieten zijn natuurlijk voor mij. Mijn lijfje moet immers goed onderhouden worden, daarom houd ik wel in de gaten dat ik als eerste mijn portie krijg.

En de mannen moeten wel achter mijn zwelling aan blijven lopen als de tijd er is, anders wordt het nooit meer iets met mijn nageslacht. Ook is het belangrijk dat mijn buurvrouwen me regelmatig vlooiën, dat zal ik ook wel bij hun doen. Het is ook mooi als mijn koters me respecteren zonder dat ik ze even een corrigerende beet geef. En ik zal eerlijk zijn, ik verwacht ook wel dat de jonge vrouwen en de jonge mannen in onze clan mijn plek erkennen.

Maar hoe vaak, hoelang en hoeveel dat ken ik niet. Ik kan mijn leven lekker leiden, zolang ik op mijn buikje vertrouw. En voor alles wat ik van anderen moet krijgen vertrouw ik gewoon op mijn uitstraling. Maar ja muzungu, uitstraling is niet in cijfertjes te vangen!

Kwaheri sasa
DRIESJE

Driessen Foundation

De Driessen Foundation is donateur van het Jane Goodall Instituut. Wij hebben een aap geadopteerd en iedere editie van het magazine geeft deze chimpansee, die we Driesje hebben gedoopt, haar visie op de verschillende thema's.

* De column van Driesje wordt geschreven door bioloog Patrick van Veen